

GIỚI THIỆU SÁCH

VĂN HÓA CHAMPA Ở THỪA THIÊN - HUẾ

Lê Đình Phụng, Nguyễn Xuân Hoa
Nxb Văn hóa Thông tin & Viện Văn hóa,
2007, 251 tr.

Trong truyền thống văn hóa đa sắc màu của dân tộc Việt Nam, văn hóa Chăm có vị trí đáng kể tạo thêm màu sắc cho văn hóa Việt Nam đa dạng hơn. Để văn hóa Chăm ngày càng có thêm nhiều giá trị văn hóa, nhiều người quan tâm đến, cuốn "*Văn hóa Champa ở Thừa Thiên - Huế*" được ra đời sau nhiều năm nghiên cứu, khai quật trên địa bàn của nhóm tác giả cùng với sự giúp đỡ của nhiều ban ngành địa phương.

Nội dung cuốn sách gồm 4 chương giới thiệu về tình hình địa lí, lịch sử và các di tích văn hóa Chăm trên địa bàn Thừa Thiên - Huế.

Về lịch sử, địa lí vùng đất Thừa Thiên - Huế được tác giả giới thiệu trong chương 1 và 2 của sách. Vùng đất Thừa Thiên - Huế ở đây được biết đến qua các sử liệu của Trung Quốc và Việt Nam để lại. Từ những buổi đầu Công nguyên đến những ngày đầu giành độc lập và thống nhất lãnh thổ, Thừa Thiên - Huế là một vùng đất giàu sản vật, và nhiều dấu tích văn hóa qua nhiều thời kì lịch sử khác nhau. Riêng văn hóa Champa có vị trí đặc biệt với nhiều dấu tích đặc sắc từ cuối thế kỉ II đến đầu thế kỉ XIV trong nền văn hóa chung của vùng đất Thừa Thiên - Huế.

Về di tích văn hóa Champa, về niên đại và sự hội nhập văn hóa của nó được tác giả đề cập đến trong hai chương cuối của cuốn sách. Các di tích văn hóa Champa được giới thiệu trong sách bao gồm: Tháp và phế tích tháp có tháp Mỹ Khánh có niên đại cuối thế kỉ X, tháp Liêu Cốc có niên đại khoảng giữa thế kỉ VIII - IX, phế tích tháp Đức Nhuận, phế tích Văn Trạch Hòa khoảng thế kỷ X... Về điêu khắc có hai loại tượng tròn và phù điêu, có tác phẩm sớm nhất là bệ thờ Mỹ Sơn vào thế kỉ VII, và nhiều tác phẩm khác có niên đại khoảng thế kỉ IX-X. Rồi thành cổ, văn bia cũng được nhắc đến trong sách, có một số

bia sớm như bia Lai Trung có niên đại vào năm 843, bia Phú Lương đầu thế kỉ X đều có nội dung nhắc đến sự tôn thờ Shiva... Ngoài ra, còn có các hiện vật có nguồn gốc trên địa bàn Thừa Thiên - Huế hiện lưu tại nơi khác và các hiện vật có nguồn gốc nơi khác hiện lưu giữ tại Thừa Thiên - Huế. Tìm hiểu về văn hóa Champa cho thấy sự dung hợp giữa sắc thái văn hóa bản địa với văn hóa Việt tạo thành nét đặc trưng riêng về lịch sử văn hóa Xứ Huế nói riêng và văn hóa miền đất Thừa Thiên - Huế nói chung.

ĐỀN THÁP CHĂMPA BÍ ẨN XÂY DỰNG

Trần Bá Việt (chủ biên)
Nxb Xây dựng, H. 2007, 344 tr.

Trong kho tàng di sản kiến trúc của dân tộc, nghệ thuật kiến trúc Chăm có vị trí đặc biệt quan trọng. Các đền tháp Chăm còn lại suốt dải đất Miền Trung và Tây Nguyên nước ta là những di tích có giá trị đặc sắc về lịch sử, nghệ thuật và kĩ thuật xây dựng. Trải qua thời gian dài với bao biến động của lịch sử, các di tích còn đến ngày nay là rất ít, nhưng vẻ đẹp huyền diệu và sự bí ẩn trong kiến trúc xây dựng đã tạo sức thu hút của các nhà nghiên cứu và du khách mọi nơi. Để góp phần giới thiệu về lịch sử kiến trúc Chăm, đánh giá lại hiện trạng của các di tích, nhóm tác giả đã dành nhiều thời gian, công sức để nghiên cứu và cho ra đời cuốn sách "*Đền tháp Chăm bí ẩn xây dựng*".

Cùng với 5 chương của cuốn sách là lời mở đầu và phần kết luận được nhóm tác giả trình bày: Về lịch sử nghiên cứu tu bổ các đền tháp Chăm; Về thực trạng các di tích, phế tích kiến trúc đền tháp như sơ đồ phân bố và bảng niên đại, khảo tả và đánh giá lại hiện trạng; Cơ sở khoa học về nghiên cứu kĩ thuật xây dựng đền tháp, như kĩ thuật xử lí nền, xây dựng móng, xây dựng đền tháp; xây dựng theo phương pháp mài chập, thành phần pha, khoáng của gạch và chất kết dính, kĩ thuật điêu khắc, khả năng chịu lực, cường độ chịu nén...; Phục hồi kĩ thuật xây dựng đền tháp như chế tạo mẫu gạch, quy trình nung cùng các giải pháp chống mối đất, tu bổ đền tháp; Và những định hướng cho công tác bảo tồn, tôn tạo và phát huy những giá trị của các di tích Chăm. Bên cạnh đó, cuốn sách còn giới thiệu về các triều đại, đời vua Lâm Ấp - Hoàn Vương - Chiêm Thành (192-1471) trong phần phụ lục để bạn đọc tiện theo dõi và tham khảo./